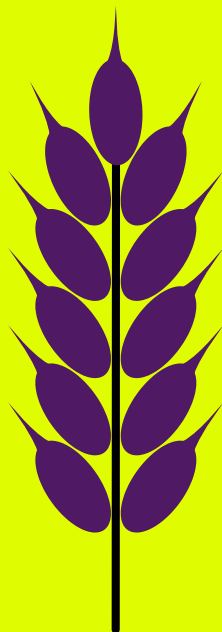

MATURA

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
KUPISZ W SKLEPIE:

USTNA

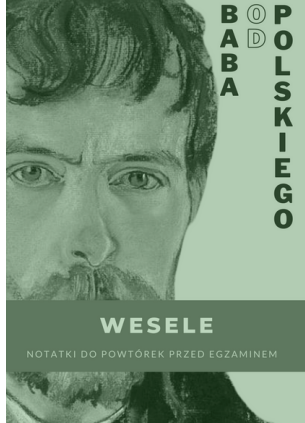
OPRACOWANIE PYTAŃ

BABA OD POLSKIEGO

WESELE

03

Wstęp

04

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

05

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

06

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

07

Artysta jako bohater literacki

spis treści

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
KUPISZ W SKLEPIE:

09

Jak realizowany jest w literaturze motyw tańca?

11

Rola duchów, widm i zjaw w utworach literackich

13

Symbolika narodowa i jej funkcja w utworze literackim

15

Kreacja postaci inteligenta

17

Funkcje przedmiotów i postaci symbolicznych w utworze literackim

19

Relacje między przedstawicielami różnych grup społecznych

21

Funkcja proroctw i przepowiedni w utworach literackich

23

Refleksja nad narodem jako temat utworów literackich

25

Symboliczny sens chocholego tańca w kontekście polskiej kultury i historii

27

Relacja świata realistycznego i fantastycznego

29

Rozprawa z narodowymi mitami

31

Jaką ocenę dziejów Polski zawiera literatura?

33

Krytyczny obraz rzeczywistych relacji społecznych

35

Motyw wesela i jego znaczenie w kreacji świata przedstawionego

Po wylosowaniu tematów będziesz mieć 15 minut na przygotowanie, a następnie w ciągu 10 minut będziesz musiał_a omówić oba tematy (jedno z listy pytań jawnych i drugie z puli pytań niejawnych). Teoretycznie nie ma żadnych dodatkowych wytycznych – tylko od Ciebie zależy, ile czasu poświęcisz na omówienie obydwu tematów.

Ważne jednak, aby zmieścić się w czasie 10 minut i odnieść się do wszystkich elementów polecenia. Zalecam podzielenie przysługującego czasu na dwie części trwające po 5 minut. Przed rozpoczęciem wypowiedzi spójrz na zegar i zapisz na kartce godzinę, o której musisz poruszyć drugi temat.

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

Nie przejmuj się, że na papierze Twoja wypowiedź wydaje się krótka. Wypowiedź ustna zawsze trwa więcej, niż może się wydawać (wynika to z faktu, że umiemy bardzo szybko czytać).

Lista jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego (CKE):

**PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
KUPISZ W SKLEPIE:**

Czym jest kontekst? Najprościej mówiąc, jest to informacja SPOZA lektury, która rzuca nowe światło na omawiany temat lub stanowi uzupełnienie tego, o czym mówisz. W moich propozycjach odpowiedzi szeroko zarysowuję kontekst, aby nikt nie miał wątpliwości, że został on zrealizowany.

Nie chodzi o to, aby powiedzieć, że podobny motyw pojawił się w lekturze X – zamiast tego możesz powiedzieć na przykład, że podobny motyw pojawił się w lekturze X, ale został inaczej zrealizowany, później natomiast musisz powiedzieć, w jaki sposób i co z tego wynika w kontekście tematu pracy.

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

Równie dobrze kontekst może być także jednym zdaniem, wówczas jednak ważne jest, aby wycisnąć z kontekstu jak najwięcej – Twoje zdanie musi być mocne i stanowić ISTOTNE uzupełnienie wypowiedzi.

Aby uniknąć wątpliwości, możesz wprowadzić kontekst słowami „Uważam, że istotnym kontekstem uzupełniającym omawiany temat jest...” – dzięki temu zaznaczasz, że wprowadzasz kontekst (i nikt nie ma wątpliwości).

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

Jestem tym typem człowieka, który stresuje się ważnymi wydarzeniami i boi się, że o wszystkim zapomni. Zawsze staram się zrobić backup na wypadek czarnej dziury – mam milion pomysłów na minutę, ale dość szybko o nich zapominam, jednak umiem sobie z tym radzić i podzielę się z Tobą moją metodą.

W trakcie przygotowania do egzaminu napisz na kartce to, co chcesz powiedzieć. Nie pisz pełnymi zdaniami – będziesz mieć wówczas pokusę, żeby je przeczytać podczas egzaminu (a nie o to chodzi!). Zawsze rozpisuj sobie poniższy schemat i uzupełniaj go hasłowo:

- Teza:
- Argument:
- Przykład:
- Kontekst:
- Refleksja:

W ten sposób zawsze będziesz mieć ściągawkę na wypadek czarnej dziury. Z takiej kartki możesz korzystać w trakcie egzaminu i nie wpływa to na obniżenie oceny!

Język polski, tak jak matematyka, wymaga stosowania wzorów.

Jak realizowany jest w literaturze motyw tańca?

Wstęp
(wprowadzenie):

Taniec w literaturze odgrywa symboliczną rolę. W zależności od epoki motyw tańca zmieniał swoje znaczenie. W średniowieczu łączył się bowiem z *danse macabre*, czyli motywem, który przypominał ludziom o ich równości wobec śmierci, niezależnie od klasy społecznej. Inną funkcję pełni z kolei taniec rytualny, który ma znaczenie religijne i mistyczne, mające zbliżyć do Boga, a inną – narodowy, który zespalał wspólnotę i utwierdzał ją w miłości do ojczyzny. Autorzy i autorki starali się zatem przedstawić taniec jako odzwierciedlenie aktualnych nastrojów społecznych.

Przykład z lektury:

Stanisław Wyspiański w ostatniej scenie „Wesela” przedstawia chocholi taniec, który symbolizuje bierność oraz niezdolność działania Polek i Polaków. Jest on w „Weselu” dramatycznym przykładem tego, że nie umiemy się zjednoczyć i walczyć o ojczyznę (Wyspiański tym samym udziela komentarza na temat sytuacji Polski, która jeszcze w 1901 roku znajdowała się pod zaborami). Równocześnie jednak chocholi taniec daje nadzieję na to, że kiedyś będzie lepiej i należy tylko przeczekać ten zły okres. Chochół to przecież słoma, którą otula się krzak róży, by przeczekała zimę, tak więc może bohaterowie i bohaterki dramatu muszą po prostu jeszcze trochę odczekać na swoją wielką szansę odzyskania niepodległości, przede wszystkim muszą do niej dojrzeć.

Kontekst:

Innym przykładem tańca przedstawionego w literaturze jest patriotyczny polonez w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza, który symbolizuje pamięć po Rzeczypospolitej szlacheckiej, to nim wyraża się radość wobec rodzenia się nowych czasów i szacunku do tradycji. Polonez daje więc nadzieję na przyszłość i ma w pewnym sensie przeciwne znaczenie do chocholego tańca, ponieważ bohaterowie i bohaterki „Pana Tadeusza” odnieśli sukces w kontekście zjednoczenia ojczyzny.

**PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
KUPISZ W SKLEPIE:**

Jak realizowany jest w literaturze motyw tańca?

Zakończenie
(podsumowanie):

Przedstawienia tańca różnią się zarówno formą, jak i symboliką. W dramacie Wyspiańskiego jest on hipnotyzujący i fantastyczny, natomiast u Mickiewicza to patriotyczny polonez. Mimo to jednak można zauważyć, że symbolika tańca jest uzależniona przede wszystkim od kontekstu historycznego oraz mentalności ludzi konkretnego okresu. W tańcu skupiają się wszystkie nadzieje, marzenia i priorytety twórców wybranych epok. Sam taniec może natomiast pełnić funkcję moralizatorską (jak u Wyspiańskiego) albo dodawać otuchy (polonez w „Panu Tadeuszu” i motyw *danse macabre*).

Rola duchów, widm i zjaw w utworach literackich

Wstęp
(wprowadzenie):

Dramat symboliczny, jak sugeruje nazwa, jest pełen symboliki o metaforycznym przekazie. Połączenie świata fizycznego i metafizycznego w literaturze często ma na celu przekazanie wyższych wartości, sprawiedliwości, lub ujawnienie ukrytych intencji bohaterów. Najczęściej jednak wprowadzanie duchów, zjaw i widm do tekstów literackich jest związane z przekazaniem niewidocznego: prawd moralnych oraz intencji. Świat pozazmysłowy obnaża to, co bohaterowie czują wewnątrz, albo ma odwołać się do podstawowej godności człowieka. Ma nim potrząsnąć, aby zmienił swoje postępowanie.

Przykład z lektury:

Widma i zjawy pojawiające się w drugim akcie dramatu „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego są uosobieniem podświadomości głównych bohaterów. W utworze pojawiają się kolejno: widmo zmarłego kochanka, błazen Stańczyk, Rycerz Zawisza, Hetman i Jakub Szela. Zjawy ujawniają skrywane przez gości tajemnice, a ukazanie ich rzeczywistych intencji pozwala lepiej zrozumieć motywację bohaterów. Ujawnienie ukrytych wcześniej uczuć, takich jak niemoc, apatia czy hipokryzja, pozwala zobaczyć pewien kontrast pomiędzy emocjonalną ekspresją gości a faktycznym stanem rzeczy; przypomina też o zatraconych tradycyjnych wartościach narodowych, takich jak patriotyzm, duma, waleczność czy solidarność. Osoby dramatu Wyspiańskiego tłumaczą wewnętrzne motywacje do podjęcia walki o niepodległość i stanowią odpowiedź na pytanie, dlaczego żadne z poprzednich powstań się nie powiodło. W niektórych sytuacjach powodem był brak odpowiedzialności: zapomnienie rogu, który miał być znakiem do walki, w innych zaś obawa przed drugą klasą społeczną i wynikająca z tego niechęć do współpracy.

Kontekst:

W drugiej części „Dziadów” Adama Mickiewicza Guślarz przywołuje dusze grzeszników. Ich rolą jest podkreślenie wartości, którymi powinien kierować się człowiek – pokazanie, że złe postępowanie musi spotkać się z karą. Widmo Złego Pana odpowiada za swoje przewinienia i okrucieństwo wobec poddanych, a winą Józia i Rózi jest brak doznanego za życia cierpienia, które ucłowiecza. Z kolei pastereczka Zosia nie może zaznać wiecznego spokoju, ponieważ szydziła z uczuć innych, za co teraz ponosi karę.

Rola duchów, widm i zjaw w utworach literackich

Kontekst:

Druga część mickiewiczowskiego dramatu „Dziady” jest więc apelem, który ma trafić do sumienia, wyraża ludowe prawdy moralne. Ci, którzy źle postępują, spotkają się z karą – dokładnie tak jak to spotkało Złego Pana, Józia, Rózię czy Zosię. Podobne przesłanie pojawia się w „Opowieści wigilijnej” Karola Dickensa. Scrooge’owi, skąpemu i pełnemu niechęci do Świąt Bożego Narodzenia mężczyźnie, objawiają się trzy duchy: minionych, teraźniejszych i przyszłych Świąt. Szczególne wrażenie wywiera na Scrooge’u ostatnia zjawa – dowiaduje się on bowiem, że nikt nie będzie płakać po jego śmierci (wręcz przeciwnie: będzie ona dla wielu powodem do świętowania), a konsekwencją jego zachowania będzie również śmierć małego Tima. Trzy duchy Świąt Bożego Narodzenia mają wyrzucić nacisk na sumienie Scrooge’a i zmusić go do zmiany zachowania.

Zakończenie
(podsumowanie):

Postacie fantastyczne takie jak widma, zjawy czy duchy odwołują się do ludzkich emocji. Jako zjawisko metafizyczne mają możliwość zajrzenia w głąb człowieka: mogą ujawnić jego prawdziwe intencje, jak w przypadku bohaterów „Wesela”, albo zaapelować do sumienia gromady – co ukazano w mickiewiczowskich „Dziadach”.

BABAODPOLSKIEGO

**CHCESZ POGŁĘBIĆ SWOJĄ WIEDZĘ NA
TEMAT „WESELA”? POBIERZ DARMOWY
E-BOOK Z OPRACOWANIEM:**

WESELE

NOTATKI DO POWTÓREK PRZED EGZAMINEM

Wszystkie informacje zawarte w tym e-booku są chronione prawami autorskimi. Osoby, które wykupiły dostęp do pliku, mają prawo do korzystania z treści na własny użytek. Obowiązuje zakaz dalszego rozpowszechniania w części lub w całości treści znajdujących się w e-booku bez zgody Autorki.

Jeśli uważasz, że powinienam coś dodać - napisz na babaodpolskiego@gmail.com

Moja działalność w sieci:
<https://linktr.ee/Babaodpolskiego>

Materiały edukacyjne:
www.babaodpolskiego.pl